

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา*
SCHOOL MANAGEMENT MODEL ACCORDING TO EDUCATIONAL
STANDARDS OF PHRAPARIYATTIDHAMMA GENERAL EDUCATION
WATMUEANGYALA SCHOOL

พระสิริปัญญาคุณ*, ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่, พระครูประโชติกิจจาภรณ์
Phrasiriphanyakhun*, Teeraphong Somkhaoya, PhrakruPrachotkichchaporn
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
*Corresponding author E-mail: 6503202001@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาวัดเมืองยะลา 2) ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา 3) นำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก 9 คน ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิโดยการสนทนากลุ่ม 8 คน

ผลการวิจัยพบว่า:

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามภาระงาน 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ นั้น มีการจัดทำแผนการเรียน การสอน จัดตารางเรียน ติดตาม การวัดประเมินผล เพื่อนำไปสู่ ความเป็นมาตรฐานของสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การบริหารงานบุคคล มี บุคลากรที่เพียงพอต่อภาระงานที่มีผู้เรียนไม่มาก การจัดวางบุคลากรส่วนใหญ่เป็นไปตามความ ถนัดของแต่ละบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ งบประมาณหลัก คือ รับการสนับสนุนจาก ผู้บริหาร ทั้งเรื่องของวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน ทุนการศึกษา 4) การบริหารงานทั่วไป มีการสนับสนุนงานบริหารทั้ง 4 ฝ่าย การพัฒนาผู้เรียนและมีการประสานงานกับองค์กร ชุมชน

* Received February 19, 2024; Revised March 7, 2025; Accepted March 10, 2025

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ควรกำหนดรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป ตามมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

3. นำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา พบว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษานั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเห็นพ้องว่า รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความเป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารสถานศึกษา, มาตรฐานการศึกษา, โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

Abstract

The objectives of the study were to 1) study the conditions of school administration of Phrapariyattidhamma General Education Watmueangyala School, 2) explore the model of school administration under Educational Standards of Phrapariyattidhamma General Education Watmueangyala School, and 3) propose the model administration under Educational Standards of Phrapariyattidhamma General Education Watmueangyala School. This qualitative research included nine key informants through in-depth interviews, five experts, and eight specialists in group discussion.

The findings were as follows:

1. The conditions of school administration based on four tasks were as follows: 1) Academic Administration consisted of preparing learning plans, teaching, class schedules, monitoring, and evaluation to lead to educational standards of the school and learners' quality; 2) Personnel Management: There were sufficient personnel to handle the workload with few learners. Positioning personnel was based on personnel's aptitude, 3) Budget Management was mainly supported by the administrators, including teaching and learning materials and scholarships. 4) General Administration has been supported by four administrative sections, student development, and coordination with the organization and community.

2. The school administration model should be determined to improve the quality under educational standards, namely academic administration, personnel administration, budget management, and general management under educational standards: Standard 1- quality of students, Standard 2- administration and management process, Standard 3 - student-centered learning and teaching, and Standard 4 - effective internal quality assurance system.

3. The proposal of the School administration model under Educational Standards of Phrapariyattidhamma General Education Watmueangyala School was found that educational administration process was in line with the aims of the model designed by the researcher through the screening and approval by the experts' agreement that the model was proper, possible, useful, and can be applied.

Keywords: Model, School Management, Educational standards, Phrapariyattidhamma General Education

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ โดยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรือที่เรียกกันว่า ยุคโลกดิจิทัล (Digital) ซึ่งทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม ศาสนา และพฤติกรรมของประชากรมีการปรับเปลี่ยนตามกระแสโลกาภิวัตน์ ความเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมถึงระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหามากมายประการ การบริหารจัดการ การศึกษาในสถานศึกษาบางแห่งยังขาดความคล่องตัว มีความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสและความเสมอภาค รวมถึงปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความท้าทายเหล่านี้ เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2564)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาที่มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นพระภิกษุและสามเณรให้มีคุณธรรมและความรู้ ปฏิบัติตนตามพระธรรมวินัย นับตั้งแต่การก่อตั้งในปีพุทธศักราช 2514 การจัดการศึกษายังคงดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีระเบียบชัดเจนตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด ในปี พ.ศ. 2546 ได้มีการ

ออกกระเปียบว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อส่งเสริมให้การศึกษาที่มีประโยชน์ ต่อทั้งศาสนจักรและอาณาจักร กล่าวคือ ฝ่ายศาสนจักรจะมีศาสนทายาทที่มีคุณภาพและฝ่าย อาณาจักรจะมีบุคลากรที่สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและประเทศชาติ (สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2564) แม้ว่าการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จะดำเนินมากกว่า 50 ปีแล้ว แต่ก็ยังมีประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานใน การจัดการศึกษา ซึ่งยังไม่เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง เนื่องจากอัตลักษณ์ของการศึกษาที่ยัง ไม่ชัดเจน และประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องขอความร่วมมือ จากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา การศึกษาพระปริยัติธรรมจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา คนให้มีคุณภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) การบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น ได้ดำเนินการตาม มาตรฐานของพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 ซึ่งถูกกำหนดขึ้น เพื่อสร้าง กรอบการบริหารที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยเน้นการบูรณาการระหว่าง การศึกษาสามัญและการศึกษาทางศาสนา ซึ่งช่วยพัฒนาทั้งด้านวิชาการและจริยธรรม รวมถึง เน้นการพัฒนาบุคลากรและการจัดการทรัพยากร เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม, 2562) ถึงแม้ว่าจะมี กรอบกฎหมายที่ชัดเจน แต่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังคงพบเจอปัญหา หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการขาดทรัพยากร และบุคลากรที่เชี่ยวชาญ การนำกรอบกฎหมาย ไปปฏิบัติยังต้องการความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (สุมาลี สุมิตรสวรรค์, 2562)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมือง ยะลา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพทางการศึกษา และเพื่อให้การดำเนินงานมีความเป็น ระบบและเรียบร้อยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา
2. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาสภาพ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยขั้นตอนการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานและผู้ทรงคุณวุฒิด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเบื้องต้นเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 9 รูป/คน

2. การศึกษารูปแบบผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญในตอนนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ได้กำหนดดังนี้ ศึกษาพหุกรณี (Multi-case Studies) ด้วยการลงพื้นที่ดูงานพร้อมทั้งเก็บข้อมูลกรณีศึกษาจาก ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาดีเด่น จำนวน 3 แห่งโรงเรียนพระปริยัติธรรมพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา, โรงเรียนแสงทองวิทยารธรรม, โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดโคกเปี้ยว และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาท หรือตำแหน่งเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ในเบื้องต้นเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้ พระครูโกศลอรธกิจ, ดร. ผู้จัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดโคกเปี้ยว, พระครูเหมเจติยาภิบาล, ดร. ผู้อำนวยการโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา, พระมหาณรงค์ชัย สุวณณวิโส ผู้อำนวยการโรงเรียนแสงทองวิทยารธรรม, พระครูสมุห์กฤตภาส สุกิจใจ รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดโคกเปี้ยว, พระครูพรหมเขตคณารักษ์, ดร. ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดสระเรียง

3. การนำเสนอรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการนำเสนอ คือ แบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-Informants) ในการเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ระดมความคิดเห็นในแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องในหัวข้องานวิจัยจากภาคส่วนต่าง ๆ ในเบื้องต้น จำนวน 8 รูป/คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการ มจร วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี, ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลาเขต 1, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดยะลา, รอง ผอ.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลาเขต 1, ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 3

(วัดพุทธภูมิ), ผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช ยะลา, ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 6 (วัดเมืองยะลา), อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพ เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา จากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ (1) ขั้นตอนเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (2) ผู้วิจัยได้ทำการขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา และตัวแทนครู เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก (3) ขั้นตอนแนะนำตัว ผู้วิจัย นำส่งเอกสาร ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากนั้นกำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์ (4) สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอร่างแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา

2. การศึกษารูปแบบ 1) ขั้นตอนเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่า ผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่และมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ สามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่ทั้ง พิจารณาเป็นไปได้ที่จะเข้าไปศึกษา ตลอดจนพิจารณาความสะดวก 2) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา 3) ขั้นตอนแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงกำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์ กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญและขออนุญาตบันทึกการสนทนาให้ข้อมูลสัมภาษณ์ด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการสัมภาษณ์บันทึกเสียง ถ่ายรูป สมุดบันทึก และถอดความออกมาเรียบเรียงต่อไป

3. การนำเสนอรูปแบบ ในการจัดสนทนากลุ่ม เสนอร่างแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ มีกระบวนการ ดังนี้คือ 1) ขั้นตอนเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมและมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ สามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องรวมทั้ง พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเข้าไปศึกษา ประสานงานผู้ร่วมสนทนากลุ่มเพื่อนัดวัน เวลา และสถานที่ 2) ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทราบพร้อมด้วยร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ

ศึกษา วัดเมืองยะลา เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ 3) ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เมื่อวันพุธ ที่ 10 มกราคม 2567 ณ ห้องประชุม วัดเมืองยะลา พระอารามหลวง ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะในรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ที่กำหนดรูปแบบออนไลน์ (On-Site) และขออนุญาตบันทึก การสนทนากลุ่ม 4) บันทึกผลการประชุม กลุ่มตามความเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม(Focus Group) 5) นำข้อคำถามปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงทำเป็นฉบับจริง เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) 6) แบบสนทนากลุ่ม ใช้ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ของตนเองที่ได้ มาเป็นแนวทางสำหรับ การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยเรียบเรียงข้อมูลและนำมาจำแนกอย่างเป็นระบบ หาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ โดยทำไปพร้อมกันกับการเก็บข้อมูลที่ได้ ทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งมากขึ้น เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้ตั้งกำหนดเอาไว้ และนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่วิเคราะห์ เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ทางทฤษฎี

1. การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษา นำผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 9 รูป/คน มาดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพ และจำแนกอย่างเป็นระบบ ตีความหาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลรายละเอียดจากการศึกษาสภาพสถานศึกษา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้ 2) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะในเบื้องต้น 3) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. การศึกษารูปแบบ การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูลมีตามลำดับ ขั้นตอนการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ผู้วิจัยได้ศึกษาพหุกรณี (Multi-case Studies) ด้วยการลงพื้นที่ดูงานพร้อมทั้งเก็บข้อมูลกรณีศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาใต้ จำนวน 3 แห่ง และดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาท หรือตำแหน่งเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา จำนวน 5 รูป/คน มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้วิจัย นำสภาพการบริหารของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีมาจำลองเป็นรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ก่อนจะนำไปเสนอขอคำชี้แนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยการนำเสนอข้อมูลทำด้วยวิธีการพรรณนา 2) หาข้อสรุปและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาถึงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา เบื้องต้นก่อนที่จะพัฒนาไปใช้เป็นคำถามหลักสำหรับการสนทนากลุ่มเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/คน 3) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การนำเสนอรูปแบบ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา การระดมความคิดเห็นในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (public hearing) เป็นการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องในหัวข้องานวิจัยจากภาคส่วนต่าง ๆ มาร่วมประชุมและร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อผลการศึกษา ตลอดจนร่วมกันเสนอแนะแนวทางที่จะนำเสนอแนวทาง ไปปรับใช้กับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา เมื่อได้รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ฉบับสมบูรณ์ สรุปผลและนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในรูปแบบฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา มีผลการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาสภาพ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ สภาพปัจจุบัน ปัญหาที่เกิดขึ้นบุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำแผน ตลอดจนการจัดทำสื่อ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ สภาพการบริหารงานงบประมาณ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ปัญหาที่เกิดขึ้นงบประมาณล่าช้า ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง การจัดสรรงบประมาณไม่ได้เป็นไปตามความต้องการจริงของสถานศึกษา งบประมาณไม่เพียงพอ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล สภาพการบริหารงานบุคคล บุคลากรไม่ครอบคลุมงาน ครูบรรพชิตมีข้อจำกัด ขาดทักษะการสอน ไม่มีเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจน ไม่เข้าใจภาระงาน ไม่ต้องพึ่งพาครูผู้สอนจากหน่วยงานอื่นบางส่วนเป็นผู้สอนมาก่อนการร่างพระราชบัญญัติด้วยสถานะความเป็นพระภิกษุจึงไม่มีถูกเจาะจงให้ต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู บุคลากรภายใน บุคลากรส่วนใหญ่ไม่ได้จบครูมาโดยตรงจึงขาดความชำนาญเฉพาะด้านและประสบการณ์ด้านการสอนที่เพียงพอ 4) ด้านการบริหารงาน สภาพการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุน การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ขาดแคลนทรัพยากรทั้งทางบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยี

ยังไม่เข้าใจในบริบทของสถานศึกษาเท่าที่ควร งบประมาณที่ได้ มีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการ

2. การศึกษารูปแบบ สรุปผลการวิจัยได้ จากการนำข้อมูลการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา พบว่า ผลการศึกษาและการศึกษาเชิงเอกสารในการดำเนินการเขียนร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา และได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา จำนวน 5 รูป/คน ควรกำหนดรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ดังนี้ 1) การบริหารวิชาการ มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ การนำหลักปรัชญาของอริคโก มาพัฒนาหลักสูตรตอบประเด็นทางสังคม ซึ่งมีสำคัญอยู่ 4 อย่าง คือ (1) ทำในสิ่งที่รัก (2) ทำในสิ่งที่ถนัด (3) ทำในสิ่งที่โลกต้องการ (4) ทำในสิ่งที่คนอื่นยอมจ่ายเงินให้เรา 2) การบริหารงบประมาณ แนวทางดำเนินการ ดังนี้ (1) การจัดทำและเสนอของงบประมาณ (2) การจัดสรรงบประมาณการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลและรายงานผล (3) การรวบรวมทุนเพื่อการศึกษา (4) การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี 3) การบริหารงานบุคคล แนวทางดำเนินการ ดังนี้ (1) การวางแผนกำลังบุคลากรและกำหนดตำแหน่ง (2) การคัดสรรบุคลากรและการบรรจุแต่งตั้ง (3) การบำรุงรักษาบุคลากร (4) การพัฒนาบุคลากร (5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 4) การบริหารทั่วไป แนวทางดำเนินการ ดังนี้ (1) การดำเนินงานธุรการและงานเลขานุการ (2) การพัฒนาระบบและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา (3) การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กรและงานเทคโนโลยีสารสนเทศ (4) การส่งเสริมสนับสนุนงานด้านต่าง ๆ (5) การกำกับ ดูแล อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม (6) การประชาสัมพันธ์

3. การนำเสนอรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ข้อสรุปที่มีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้กับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา การบริหารงานวิชาการ ควรเพิ่มเติมด้านพัฒนาหลักสูตรและด้าน การจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมบุคลากรให้เรียนเพิ่มเติมจากเดิมเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา สื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติม การบริหารงานบุคคล เพิ่มบุคลากรรองรับในบางสายงานที่จำเป็น การดำเนินการวางแผนงานบุคคลควรอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษาโดยร่วมกันวิเคราะห์ภารกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้แผนงานบุคคลสอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาการบริหารงานงบประมาณ รัฐควรให้ความสำคัญมากกว่านี้ โดยเฉพาะสำนักงานพระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทมากกว่าที่เป็นอยู่ จัดทำแผนงบประมาณประจำปี ทำการวิเคราะห์ความต้องการทั้งทางการศึกษาและทางด้านอื่น ๆ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามความต้องการจริงการ

บริหารงานทั่วไป ควรที่จะมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ทั้งในสื่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งลงพื้นที่ในชุมชน และออกแนะแนวตามสถานศึกษา เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนสื่อการเรียน การสอนเทคโนโลยีให้ทันสมัยและให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน โดยมีหลักการบริหารสถานศึกษา วัตถุประสงค์ และการดำเนินการ ดังนี้ (1) การบริหารวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลาง สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ จัดทำโครงสร้างหลักสูตร นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การนำหลักปรัชญาของอริยภูมิ ซึ่งมีสำคัญอยู่ 4 อย่าง คือ 1) ทำในสิ่งที่รัก 2) ทำในสิ่งที่ถนัด 3) ทำในสิ่งที่โลกต้องการ 4) ทำในสิ่งที่คนอื่นยอมจ่ายเงินให้เรา เป็นต้น การออกไปการรับรอง 3 อย่าง คือ รับรองความดี รับรองความเก่ง รับรองทักษะชีวิต เพิ่มทักษะ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ทันสมัย และต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เป็นต้น (2) การบริหารงบประมาณ โดยการหางบประมาณจากภายนอก ต้องอาศัยบารมีและความสามารถของผู้บริหารเป็นส่วนสำคัญและอยู่กับวิธีการความเชี่ยวชาญชำนาญการของผู้บริหาร เพื่อนำมาใช้จ่ายภายในสถานศึกษา จะรื้อเฉพาะงบประมาณที่ทางภาครัฐจัดสรรให้อย่างเดียวไม่ได้ โดยเฉพาะเรื่องค่าตอบแทนบุคลากร ถือว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาเป็นอย่างมาก จนบางครั้งต้องแก้ปัญหาโดยการจ้างครูเกษียณอายุเข้ามา เพื่อแก้ปัญหา เป็นต้น (3) การบริหารงานบุคคล การวางแผนกำลังบุคลากรและตำแหน่ง การคัดสรรและการบรรจุแต่งตั้ง และการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติของครูและบุคลากรทางการศึกษา การลา ทุกประเภทของครูและบุคลากรมีหลักฐานเป็นรูปธรรม จัดหาบุคลากรใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพเข้ามา เพื่อที่เป็นแรงจูงใจให้กับผู้เรียน ต้องหาบุคลากรให้ตรงสายโดยเฉพาะ 4 วิชาแกนหลัก คือ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญจัดหาบุคลากรใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพเข้ามา เพื่อที่เป็นแรงจูงใจให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะในเรื่องของความเข้าใจ ไม่พยายามเน้นไปในสถาบันใดสถาบันหนึ่ง การบำรุงรักษาบุคคล มีการจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม มีความมั่นคงในหน้าที่การงาน มีขวัญกำลังใจมีทัศนคติที่ดี การพัฒนาบุคคล ตลอดจนการประเมินผลการปฏิบัติงาน (4) การบริหารทั่วไป การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การเอาใจใส่ดูแลในเรื่องของสถานที่ บุคลากร ตลอดจนเด็กนักเรียนให้ทั่วถึง ทั้งเรื่องของสวัสดิการของบุคลากร เป็นพี่เลี้ยง เป็นที่ปรึกษาให้กับทางสถานศึกษา การบริการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม นอกเหนือจากนั้นจะต้องคอยดูแลในเรื่องของอาหารการขบฉันท์ เช่น การออกไปทัศนศึกษา เป็นต้น ซึ่งมีความแตกต่างกับสถานศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ เช่น สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น เพราะโรงเรียนเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น ยังต้องอาศัยการบริหารแบบพี่น้อง หรือแบบช่วยเหลือ พึ่งพาอาศัยกันงานบางอย่างแบ่งแยกหน้าที่ชัดเจน แต่งาน

บางอย่างยังต้องอาศัยการช่วยเหลือแบบภาพโดยเฉพาะผู้บริหารส่วนสำคัญ การประชาสัมพันธ์ งานการศึกษา จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ทาง Line Facebook รวมถึงการออกแนะแนวตาม สถานศึกษาในพื้นที่ การส่งเสริมและสนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะงานสถานที่การจัดงาน ความเรียบร้อย รวมถึงการสอดส่องดูแล ผู้เรียน การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ สาธารณะสุขประจำจังหวัด หน่วยงาน การปกครอง รวมไปถึงการมีความสัมพันธ์กับวัดต่าง ๆ หรือแม้แต่คณะสงฆ์ เจ้าคณะผู้ปกครอง ตลอดถึงชุมชน และผู้ปกครองของผู้เรียนด้วยการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น โดนเฉพาะทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ การออกแนะแนวตามโรงเรียนต่าง ๆ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการบริหารงาน วิชาการ สภาพปัจจุบัน ปัญหาที่เกิดขึ้นบุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการ จัดทำแผน ตลอดจนการจัดทำสื่อ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ สภาพการบริหารงาน งบประมาณ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ปัญหาที่เกิดขึ้นงบประมาณล่าช้า ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง การจัดสรรงบประมาณไม่ได้ เป็นไปตามความต้องการจริงของสถานศึกษา งบประมาณไม่เพียงพอ 3) ด้านการบริหารงาน บุคคล สภาพการบริหารงานบุคคล บุคลากรไม่ครอบคลุมงาน ครูบรรพชิตมีข้อจำกัด ขาดทักษะ การสอน ไม่มีเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจน ไม่เข้าใจภาระงาน ไม่ต้องพึ่งพาครูผู้สอนจากหน่วยงานอื่น บางส่วนเป็นผู้สอนมาก่อนการร่างพระราชบัญญัติด้วยสถานะความเป็นพระภิกษุจึงไม่มี ถูกเจาะจงให้ต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู บุคลากรภายใน บุคลากรส่วนใหญ่ไม่ได้จบครู มาโดยตรงจึงขาดความชำนาญเฉพาะด้านและประสบการณ์ด้านการสอนที่เพียงพอ 4) ด้าน การบริหารงาน สภาพการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ขาดแคลนทรัพยากรทั้งทางบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยี ยังไม่เข้าใจในบริบทของสถานศึกษาเท่าที่ควร งบประมาณที่ได้มีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการ ให้บรรลุตามมาตรฐานและ คุณภาพการศึกษา และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดตอเนก ปุณณวุฑโฒ เรื่องรูปแบบการบริหารตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า 1) บริหารงานวิชาการ มีการพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ผ่านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีการนิเทศติดตาม

การจัด การแนะแนวและมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 2) การบริหารงาน บุคลากร มีการคัดเลือกบุคคล จัดปฐมนิเทศอบรม สร้างแรงจูงใจ การจัดสวัสดิการในการทำงาน และมีระบบการประเมินผลภายใน 3) ด้านการบริหารงบประมาณ มีการเสนอจัดทำ งบประมาณ จัดแผนการจัดสรรงบประมาณ และมีระบบตรวจสอบประเมินผลและรายงานการ ใช้งบประมาณ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป มีการดำเนินงานระบบธุรการ งานเลขานุการ พัฒนาเครือข่ายผ่านระบบสารสนเทศและกลุ่มเครือข่าย มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาเพื่อสนับสนุนทางวิชาการ มีแผนการจัดการบริหารสถานที่และสิ่งแวดล้อมรวม ไปถึงงานประชาสัมพันธ์ (พระครูปลัดตอเนก ปุณณวุฑโฒ, 2561)

2. การศึกษารูปแบบการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนก สามัญ วัดเมืองยะลา แนวทางประกอบด้วย ชื่อแนวทาง หลักการและ เหตุผล วัตถุประสงค์การดำเนินการแนวทาง การติดตามกันและการประเมินผล มีความ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูประกาศธรรมมาภิรักษ์ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษา ตามหลักสินค้าวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1 เพราะว่าแนวทางในการบริหารสถานศึกษา พบว่า บริหารควรมีการสนับสนุน บุคลากร หรือจัดให้มีสวัสดิการในด้านต่าง ๆ ให้พร้อม ควรใช้คำพูดที่สร้างให้เกิดความรักความ สามัคคีขึ้นในหมู่คณะ ลดคำพูดที่เปียดเบียนกัน อ้วนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นตามโอกาส อันสมควร ควรมีการกำหนดแผนและปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อให้ บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเข้าใจถูกต้องตรงกัน (พระครูประกาศธรรมมาภิรักษ์, 2561)

3. การนำเสนอรูปแบบจากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อสรุปถึงความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ สามารถนำรูปแบบไปใช้กับการบริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาวัดเมืองยะลา โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงเพิ่มเติมดังนี้ ชื่อเรื่องมีความเป็นไปได้เหมาะสมและมีความเป็นประโยชน์ต่อการ ดำเนินงาน ในส่วนของหลักการและเหตุผลควรเพิ่มเติมในเนื้อหาของคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ควรปรับเพิ่มกระบวนการในการบริหาร ด้านการบริหารงาน บุคคลควรเพิ่มเติมในเรื่องการจัดสรรบุคลากรทางการศึกษาที่มีใบประกอบวิชาชีพครู มีการ สอนที่ตรงกับสายวิชา ด้านการบริหารงบประมาณ ควรมีการจัดหางบประมาณเพิ่มเติมจาก งบประมาณที่ต้นสังกัดจัดให้ หรือเสนอโครงการให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาสนับสนุนด้านการ บริหารงานทั่วไปควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นโดยเฉพาะทางการสื่อสารผ่านทาง เทคโนโลยี ควรมีการกำหนดเครื่องมือและวิธีในการประเมินผลการดำเนินงานให้ครอบคลุม มาตรฐานดำเนินงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐาน ด้านการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานด้าน การรับประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านคุณภาพ ผู้เรียน ควรการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน ควรมีการจัดปฏิทินการปฏิบัติงาน และสรุปกันดำเนินงาน

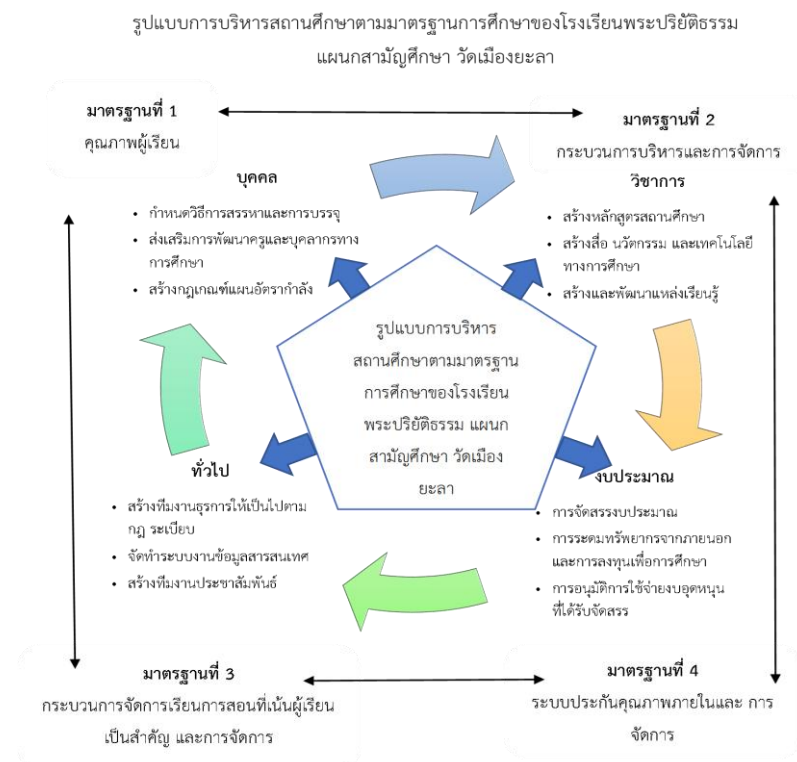

ที่มีรูปแบบเป็นมาตรฐาน สอดคล้องกับการวิจัยของ พระปลัดสมควร ปณณวชิโร ได้ทำการศึกษา เรื่องการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็น ในทางบวกแก่การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือ บริหารงานวิชาการ ด้านการบริหาร ทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และ ด้านการงบประมาณ ตามลำดับ (พระปลัดสมควร ปณณวชิโร, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา ได้องค์ความรู้ ดังนี้ รูปแบบการบริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา คือ การบริหารงานวิชาการ จัดหา งบประมาณ อุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ส่งเสริมให้บุคลากรหาความรู้ เพิ่มเติม โดยการให้เรียนต่อจากความรู้เดิม หรือจัดอบรมให้บุคลากร มีความรู้ ความเข้าใจ มากขึ้น การบริหารงานบุคคล มีบุคลากรที่เพียงพอต่อภาระงานที่มีผู้เรียนไม่มาก โดยบุคลากร ส่วนใหญ่เป็นพระภิกษุและไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู การจัดวางบุคลากรส่วนใหญ่เป็นไปตาม ความถนัดของแต่ละบุคคล การบริหารงานงบประมาณ มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย และสามารถตรวจสอบได้ งบประมาณหลักได้จากรับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ทั้งเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน ทุนการศึกษา การบริหารงานทั่วไป มีการสนับสนุนงานบริหาร ทั้ง 4 ฝ่าย ตลอดถึงการปฏิบัติงานต่าง ๆ การพัฒนาผู้เรียน รวมไปถึงจัดสภาพแวดล้อมให้ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการประสานงานกับองค์กร ชุมชน เมื่อการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายงาน มีความเข้มแข็งก็สามารถพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ทั้ง 4 คือ 1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ 3) มาตรฐานด้านการ จัดการเรียนรู้ 4) มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ได้จากการศึกษามาปรับแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหาให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อจะนำไปสู่การลงมือปฏิบัติและไม่กลับไปสู่วังวนเดิมอีกเป็นการย้อนกลับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาอีกครั้ง
2. ควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษามีโอกาสพัฒนาตนเองด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ที่ขาดแคลน
3. ควรสรรหาบุคลากรที่ตรงสาขาวิชาที่สอนเพื่อให้การเรียนการสอนมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น
4. ควรมีการติดตาม ประเมินผลการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลาไปใช้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาประเด็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดังนั้น ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในแต่ละด้าน

3. ควรศึกษาวิจัยประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2533). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ ร.ส.พ.

พระครูประภัสร์ธรรมาภिरักษ์ (จันเชียด). (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายัญมิ เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูปลัดเอนก ปุณณวุฑโฒ (แก้วดวงดี). (2561). รูปแบบการบริหารตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. ใน ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระปลัดสมควร ปญฺญาวชิโร (ปลื้มสุด). (2561). การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2564). กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม.

สมาลี สมิตร์สวรรค์. (2562). ปัญหาและการแก้ไขในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.